

ETS-1 Toewijzing gratis emissierechten

Martijn van der Schaaf – 3 november 2026

Vooraf

In deze slides wordt een globaal overzicht gegeven van de wijze waarop gratis rechten worden toegewezen binnen het EU ETS.

Aan deze slides kunnen geen rechten worden ontleend.

Agenda

1. Introductie toewijzing gratis emissierechten
2. Initiële toewijzing en wijziging toewijzing
3. Activiteitsverslag, datarapport en MMP
4. Toewijzen vs storten

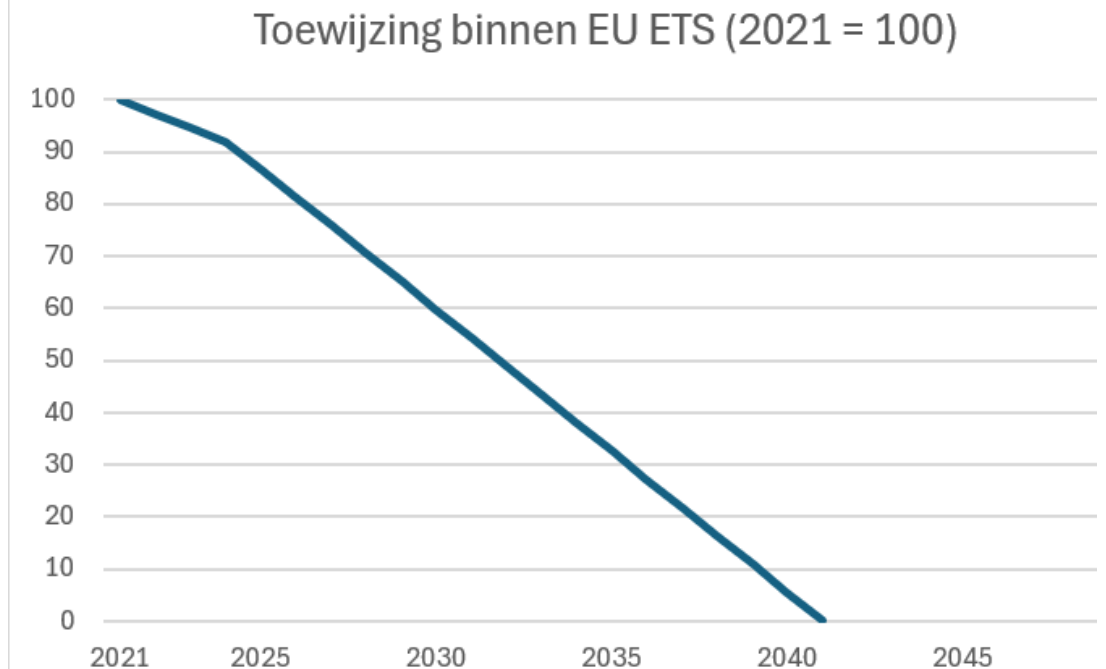
Agenda

1. **Introductie toewijzing gratis emissierechten**
2. Initiële toewijzing en wijziging toewijzing
3. Activiteitsverslag, datarapport en MMP
4. Toewijzen vs storten

1. Introductie toewijzing

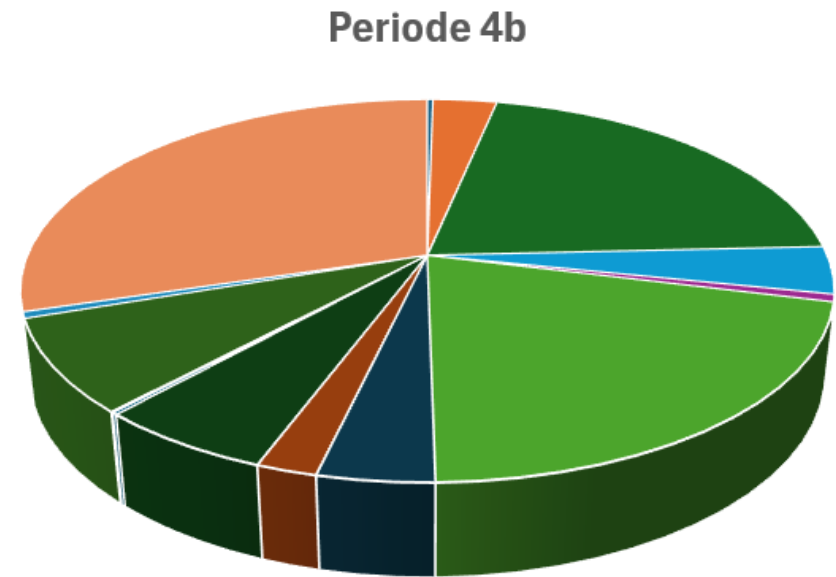
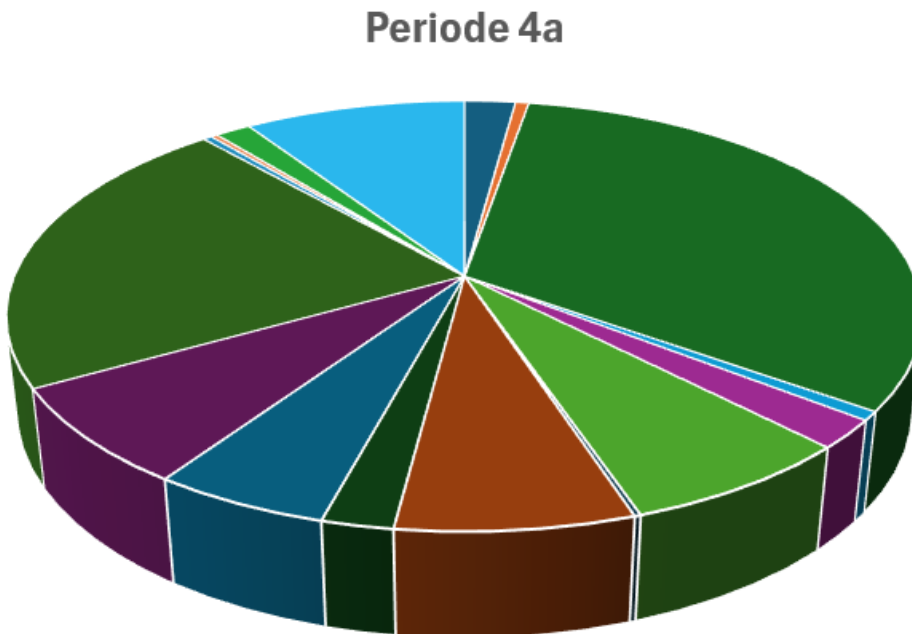
Aantal gratis rechten beperkt

- Van beschikbare rechten (cap) wordt 57% geveild, 43% wordt gratis toegewezen
- De cap wordt langzaam afgebouwd richting 0 in ≈ 2040
- M.b.v. de toewijzingsregels stellen de nationale toezichthouders (in NL is dat de NEa) de verdeling van de beschikbare gratis rechten vast over de installaties.

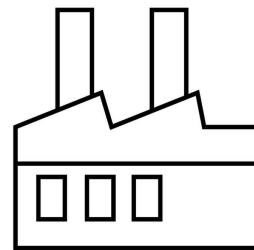
1. Introductie toewijzing

Het gaat bij toewijzing dus om het verdelen van de taart.
En deze taart wordt langzaam kleiner

1. Introductie toewijzing

$$\text{Toewijzing [EUA]} = \text{Benchmark [EUA/ton product]} \times \text{(Historisch) activiteitsniveau [ton product]} \times \text{reductiefactoren [-]}$$

(Gecontroleerd
door NEa en EC)

Rolverdeling ETS

Europese Commissie:

- Vaststellen regelgeving en guidance
- Ontwikkelen templates
- Controle gegevens in datarapporten en activiteitenverslagen
- Vaststellen benchmarkwaarden en CSCF
- Goedkeuren alle (wijzigingen in de) toewijzingen
- Beheer register

Rolverdeling ETS

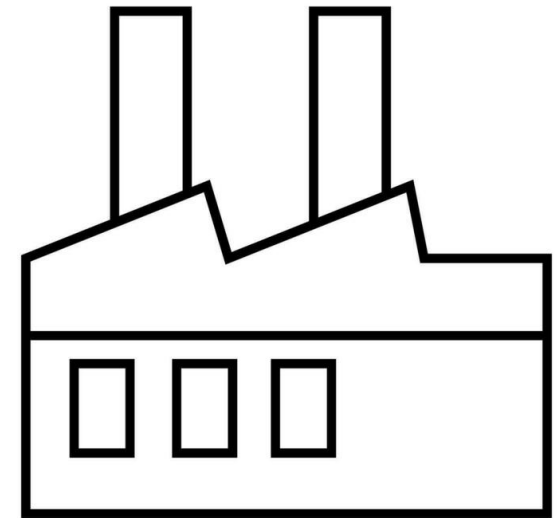
Nederlandse Emissieautoriteit:

- Uitvoeren regels
 - Vaststellen emissiecijfers en toewijzingsbesluiten, goedkeuring monitoringsplannen, etc.
- Toezien op naleving
 - Controles documenten en on site
- Faciliteren met ICT
- Terugmelden ervaringen, suggesties doen voor verbetering

Rolverdeling ETS

Installatie:

- Opstellen en onderhouden monitoringsmethodologieplannen
- Monitoren en rapporteren
- Rechten inleveren voor emissies in voorgaande jaar
- Monitoring continu verbeteren

Rolverdeling ETS

Conclusie:

- De Europese Commissie stelt de spelregels vast, én heeft in de praktijk een beslissende stem in het vaststellen van alle toewijzingen.
- De NEa zorgt dat de processen zo goed mogelijk verlopen, en houdt toezicht op de naleving van de voorschriften

Rolverdeling ETS

Conclusie:

- De Europese Commissie stelt de spelregels vast, én heeft in de praktijk een beslissende stem in het vaststellen van alle toewijzingen.
- Het bovenstaande betekent dat de NEa voor (o.a.) het vaststellen van de toewijzing afhankelijk is van de voortgang bij de Europese Commissie.

Agenda

1. Introductie toewijzing gratis emissierechten
- 2. Initiële toewijzing en wijziging toewijzing**
3. Activiteitsverslag, datarapport en MMP
4. Toewijzen vs storten

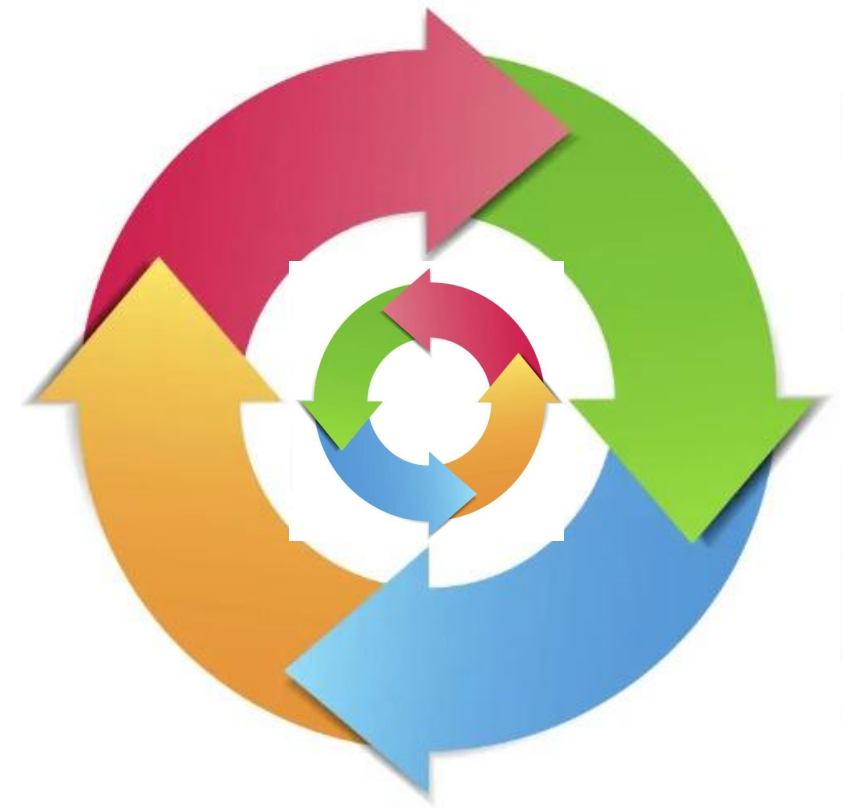
2. Initiële toewijzing en wijziging toewijzing

‘Initiële toewijzingen’

- Elke 5 jaar vastgesteld
- Voorafgaande aan een handelsperiode
- Voor elk van de vijf kalenderjaren
- Voor alle installaties

• Eventuele ‘wijziging toewijzing’

- Elk jaar vastgesteld
- Werkt door in de rest van de handelsperiode
- Per installatie

2. Initiële toewijzing en wijziging toewijzing

Initiële toewijzing in Nationaal Toewijzingsbesluit (NTb) (elke 5 jaar, ca. 270 installaties)

Toewijzing (EUA)	2026	2027	2028	2029	2030
Installatie 1	46.500	46.500	46.500	46.500	46.500
Installatie 2	1.545.232	1.545.232	1.545.232	1.545.232	1.545.232
Installatie 3	1.912	1.808	1.704	1.600	1.496
....	...	...	...	...	...

Besluiten wijziging toewijzing (jaarlijks, per installatie)

Toewijzing (EUA)	2026	2027	2028	2029	2030
Installatie 1	46.500	46.500	~~46.500~~ 42.334	~~46.500~~ 42.334	~~46.500~~ 42.334

Initiële toewijzing: elke 5 jaar

Proces:

1. Installaties dienen hun 'baseline datarapport' in bij de NEa. Bevat historische data voor
 - Bepalen historisch activiteitsniveau
 - Bepalen benchmarks door EC
 2. Uitgebreide controles door NEa en EC
 3. Formeel besluit Europese Commissie
 4. NEa stelt initiële toewijzingen vast in **Nationaal Toewijzingsbesluit**
- Nieuwe handelsperiode is hét moment voor herziening toewijzingsregels

STAATSCOURANT

Nr. 27582
4 augustus
2026

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

BESLUIT van het bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit van 27 juli 2026 (NEA-DOC-522259), met betrekking tot de toewijzing van broeikasgasemissierechten voor de periode 2026–2030 (Nationale toewijzingsbesluit broeikasgasemissierechten 2026–2030)

Het bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit,

Gelet op artikel 16.24 van de Wet milieubeheer;

Besluit:

Artikel 1

1. Het bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit wijst voor het kalenderjaar 2026 en elk van de daaropvolgende kalenderjaren binnen de periode 2026–2030 aan de exploitant van een broeikasgasinstallatie, die is opgenomen in Bijlage I van dit besluit, het aantal broeikasgasemissierechten toe dat in deze bijlage voor de betrokken broeikasgasinstallaties is opgenomen. Dit geldt niet als het derde lid van dit artikel van toepassing is.
2. Het bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit berekent het aantal toe te wijzen broeikasgasemissierechten op basis van gegevens die zijn opgenomen in Bijlage II van dit besluit.
3. Als toepassing van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/1842¹ in de kalenderjaren 2026 tot en met 2030 leidt tot een aanpassing van het vermelde aantal broeikasgasemissierechten wijziget het bestuur van de Nederlandse emissieautoriteit het aantal toe te wijzen broeikasgasemissierechten. Het bestuur van de Nederlandse emissieautoriteit stelt de exploitant van deze wijziging op de hoogte.

Artikel 2

Dit besluit wordt aangehaald als het Nationale toewijzingsbesluit broeikasgasemissierechten 2026–2030.

Op grond van artikel 16.30, vierde lid, van de Wet milieubeheer wordt dit besluit bekendgemaakt door kennisgeving in de Staatscourant. Daarnaast wordt een afschrift van dit besluit toegezonden aan de exploitanten van de betrokken broeikasgasinstallaties en, overeenkomstig artikel 3.44, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, aan degenen die een zienswijze op het ontwerp besluit hebben ingediend.

Het bestuur van de Nederlandse Emissieautoriteit,
Namens deze,
A.P.W. Pijnenburg
Waarnemend Domainhoofd Emissiehandel

Wijziging toewijzing (indien aan de orde): elk jaar

Proces:

1. Installaties dienen uiterlijk 31 maart een 'activiteitsverslag' in bij de NEa
 - **Gemiddeld activiteitsniveau** over afgelopen 2 jaar
2. Controles door NEa en EC, en toepassing ALC-verordening ((EU) 2019/1842)
3. Formeel besluit Europese Commissie
4. NEa stelt (indien aan de orde) een **Besluit wijziging toewijzing** vast
 - Feitelijk een wijziging van het NTb
 - Besluit gericht aan een installatie
 - Wijziging werkt door in resterende jaren van de handelsperiode

Initiële toewijzing en wijziging toewijzing

Initiële toewijzing in Nationaal Toewijzingsbesluit (NTb) (elke 5 jaar, ca. 270 installaties)

Toewijzing (EUA)	2026	2027	2028	2029	2030
Installatie 1	46.500	46.500	46.500	46.500	46.500
Installatie 2	1.545.232	1.545.232	1.545.232	1.545.232	1.545.232
Installatie 3	1.912	1.808	1.704	1.600	1.496
....	...	...	...	...	...

Besluiten wijziging toewijzing (jaarlijks, per installatie)

Toewijzing (EUA)	2026	2027	2028	2029	2030
Installatie 1	46.500	46.500	~~46.500~~ 42.334	~~46.500~~ 42.334	~~46.500~~ 42.334

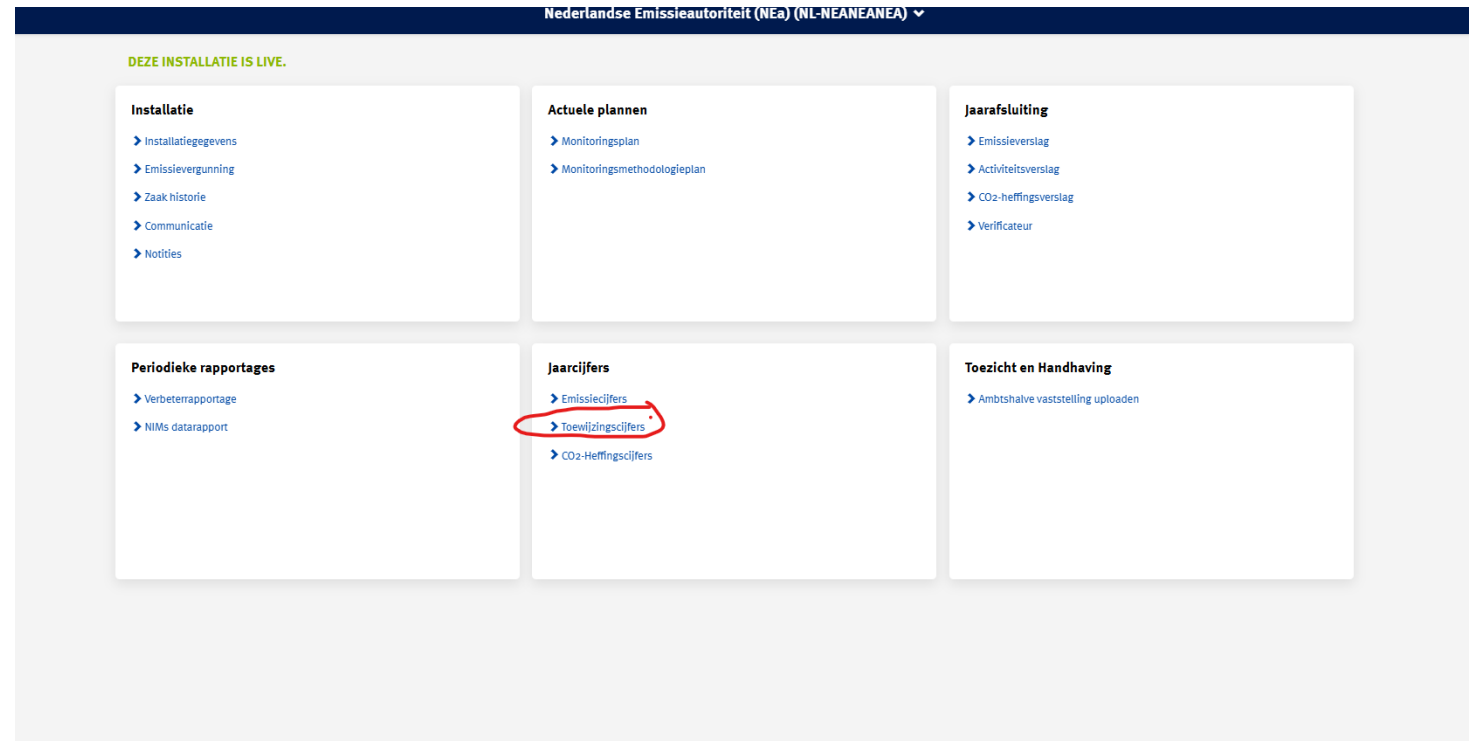
Wijziging toewijzing

- Regels over wijziging van de toewijzing vastgelegd in **verordening (EC) 2019/1842**
- Toewijzing wordt gewijzigd indien er in het activiteitsverslag een **significante afwijking** wordt gerapporteerd t.o.v. de data in het datarapport
 - Gaat doorgaans om afwijkingen in het gemiddelde activiteitsniveau t.o.v. HAL
 - Maar kan ook gaan over afwijkingen in 'andere parameters' (zie art 16.5, 19, 20 en 21 FAR)

Wijziging toewijzing

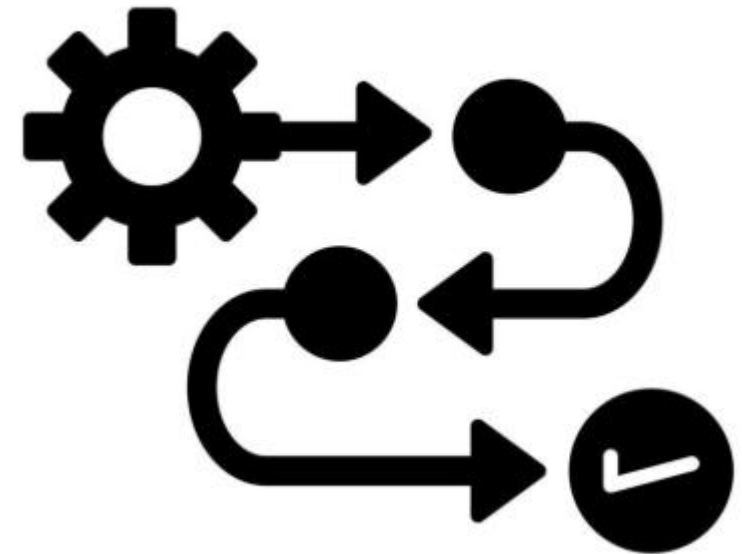
- Met **Besluit wijziging toewijzing** worden toewijzingscijfers gewijzigd
- Mogelijk gevolg: **bijstorting of terugvordering**
- Actuele toewijzingscijfers vindt u in EHP onder 'Toewijzingscijfers'

Initiële toewijzing en wijziging toewijzing

Relevant voor de planning

- Elke vaststelling van de initiële toewijzing en elke wijziging daarin wordt door de Europese Commissie vastgelegd in het register.
- Dit vergt een formeel besluit van de Europese Commissie.
- Dergelijk besluiten worden 3 á 4 keer per jaar genomen.
- Pas na besluit van de Europese Commissie kan de NEa een besluit over de toewijzing vaststellen.

Agenda

1. Introductie toewijzing gratis emissierechten
2. Initiële toewijzing en wijziging toewijzing
3. **Activiteitsverslag, datarapport en MMP**
4. Toewijzen vs storten

Datarapport en activiteitsverslag

- Datarapport
 - Eens in de 5 jaar, uiterlijk 30 juni
 - **Historisch activiteitsniveau** over baseline periode
- Activiteitsverslag
 - Jaarlijks, uiterlijk 31 maart
 - **Gemiddelde activiteitsniveau** over afgelopen 2 jaar
- Eisen
 - Template Europese Commissie
 - Gerapporteerde data is gemonitord conform MMP
 - Verificatie

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	Navigatiegebied:								Volgend blad	Samenvatting	
2	a	Bovenkant van blad									
3		Einde van blad									
4											
5	<u>Format voor het activiteitsverslag voor fase 4 van het EU-ETS</u>										
7	Jaar waarin dit verslag is ingediend										2025
8											
9	INHOUDSOPGAVE										
10	RICHTLIJNEN EN VOORWAARDEN										
11	A. Blad "InstallationData" – ALGEMENE INFORMATIE OVER DIT VERSLAG										
12	! Over dit verslag										
13	II Gegevens uit het NIMs datarapport										
14	III Identificatie van de installatie										
15	IV Informatie over dit activiteitsverslag										
16	V Lijst van technische verbindingen										
17	B+C. Blad "Subinstallaties" - IDENTIFICATIE VAN SUBINSTALLATIES EN AANVANKELIJKE TOEWIJZING										
18	! Lijst van subinstallaties										
19	II Aanvankelijke toewijzing										
20	D. Blad "Emissions" – TOEDELING VAN EMISSIES										
21	! Totale directe broeikasgasemissies en energie-input uit brandstoffen										
a_Contents b_Guidelines & conditions c_NIMsSummary A_InstallationData B+C_Subinstallaties D_Emissions											

Datarapport en activiteitsverslag

- Aanvullende documentatie
 - Energiebesparing
 - Klimaatneutraliteitsplan en klimaatneutraliteitsrapportage (indien van toepassing)
- Ook deze moeten worden geverifieerd
- Aanpassing 'conditionaliteiten' verwacht in fase 5.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	Navigatiegebied:										
2	a	Bovenkant van blad							Volgend blad	Samenvatting	
3		Einde van blad									

4

5 Format voor het activiteitsverslag voor fase 4 van het EU-ETS

6

7 Jaar waarin dit verslag is ingediend

8

9 **INHOUDSOPGAVE**

10 RICHTLIJNEN EN VOORWAARDEN

11 A. Blad "InstallationData" – ALGEMENE INFORMATIE OVER DIT VERSLAG

12 ! Over dit verslag

13 || Gegevens uit het NIMs datarapport

14 || Identificatie van de installatie

15 IV Informatie over dit activiteitsverslag

16 V Lijst van technische verbindingen

17 B+C. Blad "Subinstallaties" – IDENTIFICATIE VAN SUBINSTALLATIES EN AANVANKELIJKE TOEWIJZING

18 ! Lijst van subinstallaties

19 || Aanvankelijke toewijzing

20 D. Blad "Emissions" – TOEDELING VAN EMISSIES

21 ! Totale directe broeikasgasemissies en energie-input uit brandstoffen

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

a_Contents b_Guidelines & conditions c_NIMsSummary A_InstallationData B+C_SubInstall...

Monitoringsmethodologieplan (MMP)

Format fase 4b

- In MMP moet installatie beschrijven hoe het de gegevens in datarapport en activiteitsverslag bepaalt.
- Stelregel: voor elke te rapporteren parameter moet in het MMP een methodologie zijn vastgesteld
- MMP moet voldoen aan de regels in verordening (EU) 2019/331 (FAR), en zijn goedgekeurd door de NEa

Monitoringsmethodologieplan (MMP)

Format fase 4b

- Nieuwe regelgeving vergt vaak aanpassing van MMP
- MMP wordt beheerd in het EHP
- Vergelijk Monitoringsplan voor emissies
- Verdere toelichting op MMP in aparte presentatie.

Agenda

1. Introductie toewijzing gratis emissierechten
2. Initiële toewijzing en wijziging toewijzing
3. Activiteitsverslag, datarapport en MMP
4. **Toewijzen vs storten**

4. Toewijzen versus storten

- **Toewijzen** is het besluiten (door de NEa) dat de installatie een hoeveelheid gratis rechten gaat krijgen voor een kalenderjaar
- **Storten** is het uitvoeren van dat besluit
- De NEa moet elk jaar uiterlijk **30 juni** storten volgens de op dat moment geldende toewijzingscijfers

4. Toewijzen versus storten

- Is op **30 juni** het proces van wijziging in de toewijzing voor dat jaar nog niet afgerond, dan wordt er doorgaans wel gestort, maar bestaat er een kans dat de NEa later nog moet **bijstorten** of **terug vorderen**
- De NEa kan in bijzondere gevallen de storting 'opschorten'

4. Toewijzen versus storten

- Merk op dat in jaar Y de toewijzing wordt (vastgesteld en) gestort voor de emissies in jaar Y
- Voor deze emissies hoeven pas in het jaar daarna (Y+1) rechten te worden ingeleverd.
- Met andere woorden: toewijzing loopt een jaar voor op de emissies.

4. Toewijzen versus storten

- Voorbeeld: De toewijzing voor 2026, die in jaar 2026 is gestort, is (oorspronkelijk) bedoeld voor de emissies in 2026, waarvoor pas in 2027 rechten moeten worden ingeleverd.
- Dus de in 2026 gestorte rechten zijn (oorspronkelijk) niet bedoeld voor het afdekken van de emissies van 2025, uiterlijk 30 september 2026.
- (De praktijk is echter anders, en dat is niet verboden)

Enkele aandachtspunten

Blijf op de hoogte

- Elke handelsperiode wijzigingen in de regelgeving
- Website
- Nieuwsbrieven
- Jaarlijks voorlichtingsevent

Enkele aandachtspunten

Begin op tijd

- Dataverzameling
- Contact met verificateur

Enkele aandachtspunten

Rechtsbescherming

- (Bezwaar en) beroep mogelijk tegen besluiten van de NEa
- NEa stelt weliswaar besluiten vast, maar de EC draait aan de meeste knoppen
 - Installatie moet mogelijk recht halen in Brussel

Dank voor uw aandacht!